

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Predložitev zadeve sodišču

Madžarska

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Zapadle terjatve je mogoče izvršiti tudi s plačilnim nalogom, medtem ko se lahko nekateri zahtevki, določeni z zakonom, izvršijo samo s plačilnim nalogom. Take izvensodne postopke vodijo notarji. Glej temo [Postopek za plačilni nalog](#).

Postopki alternativnega reševanja sporov so na Madžarskem na voljo. Glej temo [Alternativno reševanje sporov](#).

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

Morebitni roki za vložitev tožb pri sodišču in oblika rokov se razlikujejo glede na zadevo. Pri premoženjskih zahtevkih na primer ni niti roka za vložitev tožbe niti zastaralnega roka. Nasprotno pa za vložitev odškodninske tožbe za nepogodbeno odgovornost ni roka, vendar za tako tožbo velja splošni zastaralni rok (pet let), ki ga sodišče upošteva v postopku, če se nasprotna stranka nanj sklicuje. Pri drugih zahtevkih so roki za vložitev tožbe določeni z zakonom.

O rokih se je zato priporočljivo posvetovati z odvetnikom, pravnim svetovalcem ali uradom za pomoč državljanom.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Vprašanje pristojnosti, na podlagi katerega se določi država članica, katere sodišča so pristojna v različnih vrstah zadev s tujim elementom, je podrobno urejeno s pravom Evropske unije, zadevnimi mednarodnimi konvencijami in madžarskimi predpisi na področju mednarodnega zasebnega prava.

Ustrezna zakonodaja EU, ki se na splošno uporablja v gospodarskih in civilnih zadevah, vključuje [Uredbo \(EU\) št. 1215/2012](#) in [novo Lugansko konvencijo](#) (objavljeno s Sklepom št. 2009/430/ES), v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo [Uredbo \(ES\) št. 2201/2003](#), v preživalskih zadevah pa [Uredbo \(ES\) št. 4/2009](#).

Če se ne uporabljajo niti zakonodaja EU niti dvo- ali večstranske konvencije, katerih pogodbenica je Madžarska, se pristojnost določi na podlagi določb [zakona XXVIII o mednarodnem zasebnem pravu iz leta 2017](#).

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotnе stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Glej temo [Pristojnost sodišč – Madžarska](#).

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost spornega predmeta?

Glej temo [Pristojnost sodišč – Madžarska](#).

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

Osebo ali po zastopniku lahko tožbo vloži vsaka oseba, ki:

- ima na podlagi pravil civilnega prava polno poslovno sposobnost;
- je polnoletna in ima omejeno poslovno sposobnost, vendar ta poslovna sposobnost na podlagi pravil civilnega prava ni omejena v zvezi s predmetom zadeve in procesnimi dejanji v zadevi, ali
- ima na podlagi pravil civilnega prava pravico do veljavnega dajanja navodil v zvezi s predmetom zadeve.

Pravni zastopnik nastopa v imenu stranke v zadevi, če:

- stranka v zadevi ni poslovno sposobna;
- je bil za stranko imenovan pravni zastopnik, ne da bi to vplivalo na njeno poslovno sposobnost, razen če stranka nastopa osebno ali po zastopniku, ali
- stranka ni fizična oseba.

Na podlagi [zakona CXXX o zakoniku o civilnem postopku iz leta 2016](#) je zastopanje po pravem zastopniku v sodnem postopku obvezno. V skladu z zakonikom o civilnem postopku so iz osnovnega pravila o obveznem pravem zastopanju izvzeti zadeve na prvi stopnji pri okrožnem sodišču in delovnopравни postopki, za katere so pristojna upravna in delovna sodišča; v takih primerih pravno zastopanje ni obvezno, če ni z zakonom določeno drugače.

V zakoniku o civilnem postopku je podrobno določeno tudi, kdo lahko nastopa kot pravni zastopnik. Pravni zastopniki strank so navadno odvetniki in odvetniške pisarne. Kjer je pravno zastopanje obvezno, lahko brez pravnega zastopnika v lastni zadevi nastopa oseba, ki je opravila pravosodni izpit, če ni z zakonom določeno drugače.

V zadevah, v katerih zastopanje po pravem zastopniku ni obvezno, lahko tožbo vloži pooblaščen zastopnik (npr. odvetnik), ki ga imenuje stranka ali njen pravni zastopnik. Pravila o tem, kdo je lahko in kdo ne more biti pooblaščen zastopnik, so določena v zakoniku o civilnem postopku.

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

Tožbo je treba vložiti neposredno pri sodišču, ki je krajevno in stvarno pristojno za obravnavanje zadeve. Na podlagi zakonika o civilnem postopku lahko stranke, ki nimajo pravnega zastopnika, v zadevi, ki se obravnava pri okrožnem sodišču, ali delovnopravnem postopku pri upravnem in delovnem sodišču tožbo med določenimi uradnimi urami vložijo ustno na zapisnik, kar se evidentira na ustreznem obrazcu pri sodišču, ki je pristojno glede na njihovo stalno prebivališče, statutarni sedež ali kraj dela, ali pri sodišču, ki je stvarno pristojno za obravnavanje zadeve.

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

Uradni jezik sodnih postopkov je madžarščina. Če ni z zakonom, zavezujočim pravnim aktom Evropske unije ali mednarodno konvencijo določeno drugače, morajo biti predložitve, naslovljene na sodišče, vložene v madžarščini, v madžarščini pa se vročijo tudi akti in odločitve sodišča. Vsaka oseba ima pravico, da v sodnem postopku uporablja svoj materni jezik, pa tudi svoj regionalni ali manjšinski jezik, kadar je to določeno v mednarodnih konvencijah.

Madžarska je s podpisom Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih prevzela obveznost, da v zvezi s hrvaščino, nemščino, romunščino, srbsščino, slovaščino, slovenščino, romščino in bojaščino omogoči:

stranki, ki osebno nastopi pred sodiščem, da uporablja svoj regionalni ali manjšinski jezik, ne da bi za to morala plačati dodatne stroške, predložitev listin in dokazov v regionalnem ali manjšinskem jeziku, po potrebi ob pomoči tolmačev in prevajalcev.

Sodišče imenuje tolmača, tolmača za znakovni jezik ali prevajalca, če je to nujno za spoštovanje pravice stranke do uporabe jezika ali drugače nujno na podlagi določbe zakonika o civilnem postopku o uporabi jezika.

Tožbo je treba pisno vložiti pri sodišču, pri katerem se bo začel postopek. Če je obvezno ali izbrano elektronsko komuniciranje, je treba tožbo vložiti elektronsko na zakonsko določen način. Če komuniciranje poteka v papirni obliki, je treba tožbo vložiti po pošti ali osebno (med uradnimi urami v upravni pisarni ali kadar koli med delovnim časom z oddajo v nabiralnik pri vходу sodišča), medtem ko lahko stranke brez pravnega zastopnika v zadevi, ki se obravnava pri okrožnem sodišču, ali delovnopravnem postopku pri upravnem in delovnem sodišču tožbo med določenimi uradnimi urami vložijo ustno na zapisnik, kar se evidentira na standardnem obrazcu pri sodišču, ki je pristojno glede na njihovo stalno prebivališče, statutarni sedež ali kraj dela, ali pri sodišču, ki je stvarno pristojno za obravnavanje zadeve.

Po telefaksu tožb ni mogoče vložiti.

Za informacije v zvezi z možnostjo elektronske vložitve glej temo [Avtomatizirana obdelava](#).

9 Ali za vložitev tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Tožbo je treba vložiti s tožbenim zahtevkom, tj. pisno vlogo, v kateri je navedena zahteva. Zahteve glede elementov tožbenega zahtevka in listin, ki jih je treba priložiti tožbenemu zahtevku, so podrobno opredeljene v zakoniku o civilnem postopku.

Stranka, ki nima pravnega zastopnika, v zadevi, ki se obravnava pri okrožnem sodišču, ali delovnopravnem postopku pri upravnem in delovnem sodišču mora tožbo vložiti na obrazcu, določenem v ta namen. To je taki stranki, ki nima pravnega zastopnika, v veliko pomoč pri njeni zahtevi, saj so na obrazcu navedene obvezne informacije, ki jih je treba vključiti v tožbo, na obrazcu pa so navedene tudi priloge, ki jih je treba priložiti. Obrazci so objavljeni na [osrednjem spletišču sodišč](#).

V primeru komunikacij v papirni obliki je treba tožbo in priloge k njej predložiti v enem izvodu več, kot je strank v postopku. Če ima več strank skupnega zastopnika (zastopnika), bodo skupaj prejele en izvod.

Za informacije o elektronski vložitvi tožbe glej temo [Avtomatizirana obdelava](#).

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

V civilnem postopku je plačilo sodnih taks obvezno. Znesek sodnih taks v posameznem postopku je določen v [zakonu XCIII o dajatvah iz leta 1990](#). Stranka, ki začne postopek, mora plačati takse ob vložitvi tožbe, razen če je treba odločitev o plačilu taks sprejeti pozneje. V takem primeru takso plača oseba, ki ji to naloži sodišče.

Sodišče, pri katerem se začne civilni postopek, zavrže tožbo brez zahteve po dodatnih informacijah, če vložnik ni plačal zneska stroškov postopka, ki je sorazmeren znesku zahtevka, navedenega v tožbenem zahtevku, ali pavšalnega zneska, določenega z zakonom, niti ni predložil prošnje za pravno pomoč ali navedel pravne pomoči, ki temelji na zakonu.

Stranki je mogoče odobriti pravno pomoč, da se ji pomaga uveljavljati pravice med sojenjem.

Če ni z zakonom določeno drugače, je stranka upravičena do osebne pravne pomoči (*személyes költségmentesség*) in osebne oprostitve plačila predujma za stroške postopka (*személyes költségfeljegyzési jog*) na podlagi zahteve, ki jo stranka vloži na podlagi svojega dohodka in finančnega položaja, medtem ko se osebna oprostitve plačila sodnih taks (*személyes illetékmentesség*) na podlagi same osebe odobri po uradni dolžnosti. Stranki se pravna pomoč za posamezen primer (*tárgyi költsékedvezmény*) dodeli zaradi predmeta zadeve, medtem ko se znižanje takse (*mérsékelt illeték*) odobri po uradni dolžnosti, če se med zadevo pojavijo posebna dejanja.

Oprostitev plačila sodnih taks pomeni, ali da je oseba, ki mora plačati sodne takse, oproščena plačila ali da je oprostitve odobrena zaradi predmeta zadeve. Osebna oprostitve plačila sodnih taks pomeni, da je stranka oproščena plačila predujma in kritja teh taks, če ni z zakonom določeno drugače. Z oprostitvijo plačila sodnih taks se osebi ne oprostijo plačila taks, ki niso bile plačane med postopkom izvršitve. Zakon o dajatvah določa pravne subjekte, ki se jim lahko odobri osebna oprostitve plačila sodnih taks. To so med drugim državni in občinski organi, institucije, ki se financirajo iz proračuna, in cerkve.

Če je oprostitve odobrena zaradi predmeta zadeve, sta plačila sodnih taks oproščeni obe stranki, ne glede na njun dohodek ali finančni položaj. Oprostitev zaradi predmeta zadeve se odobri na primer pri pritožbah zoper sklepe o pravni pomoči, nasprotnih zahtevkih, vloženi v postopku razveze zakonske zveze, in zahtevah za popravke, prilagoditve ali dopolnitve sklepov.

Stranke so ne glede na dohodek ali finančni položaj oproščene plačila predujma za sodne takse zaradi predmeta zadeve (*tárgyi illetékfeljegyzési jog*) na primer v postopku, ki se nanaša na civilnopravno varstvo oseb, ali pri odškodninskih zahtevkih za škodo, nastalo med izvajanjem javne oblasti. Vsaka oseba, ki je tako oproščena plačila predujma za sodne takse zaradi predmeta zadeve, je oproščena plačila predujma za sodne takse. V takem primeru stroške postopka po koncu postopka plača stranka, ki ji to naloži sodišče.

Stranka je oproščena plačila dela taks, če ji je odobreno znižanje taks. Znižanje taks je oblika pravne pomoči, ki se od ostalih bistveno razlikuje po tem, da se odobri, ko se med postopkom pojavijo nekatera dejanja, pri čemer zanjo ni treba vložiti prošnje in ne temelji na osebnih okoliščinah stranke ali predmetu zadeve.

Ugodnost v obliki oprostitve plačila predujma za sodne takse je del pravne pomoči in hkrati oprostitve plačila predujma za stroške postopka. Pravna pomoč se lahko odobri tudi glede na konkretno osebo ali glede na predmet zadeve. Vrste zadev, v katerih se lahko pravna pomoč odobri zaradi predmeta zadeve, in merila za odobritev osebne pravne pomoči so določeni z zakonom. Primer zadeve, v kateri se lahko zaradi predmeta zadeve odobri oprostitve plačila stroškov postopka, je postopek v zvezi s skrbništvom.

Tudi oprostitve plačila predujma za stroške postopka se lahko odobri glede na osebo ali glede na predmet zadeve. Stranke so plačila predujma za stroške postopka v posameznih primerih oproščene na primer v postopku urejanja razmerja med starši in otroki ali postopku v zvezi s starševsko odgovornostjo.

V skladu z [zakonom o odvetništvu](#) se je mogoče o imenovanju odvetnika svobodno dogovoriti, da se naročijo dejavnosti odvetnika, razen če je z zakonom o odvetništvu ali civilnim zakonikom določeno drugače, zato se lahko stranki v okviru meja, določenih v zakonu o odvetništvu, svobodno dogovorita o nagradi za odvetnika. Pravna pomoč vključuje oprostitve plačila nagrade za odvetnika ali oprostitve plačila predujma za tako nagrado. Zagovornika postavi služba za pravno pomoč.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Osebna pravna pomoč ali pravna pomoč v posameznem primeru se lahko stranki odobri, da se ji pomaga uveljavljati pravice med sojenjem. Fizična oseba je upravičena do osebne pravne pomoči na podlagi prošnje, ki temelji na njenem dohodku in finančnem položaju, in pravne pomoči v posameznem primeru, ki se po uradni dolžnosti dodeli zaradi predmeta postopka. Če se stranki odobri pravna pomoč, je oproščena plačila predujma za sodne takse in vse stroške, ki nastanejo med postopkom, ter plačila vseh neplačanih taks, če ni z zakonom določeno drugače, poleg tega pa je oproščena tudi plačila vseh stroškov, ki jih je nanjo naslovila država, in predplačila za stroške postopka.

Merila v zvezi z dohodkom in finančnim položajem, ki jih mora stranka izpolnjevati, da se ji odobri osebna pravna pomoč, so določena z zakonom, enako pa velja za primere, v katerih se lahko pravna pomoč odobri zaradi predmeta zadeve.

Državljanom Evropske unije in državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju države članice, se lahko osebna pravna pomoč in osebna oprostitve plačila predujma za stroške postopka odobri v skladu s pogoji, ki veljajo za madžarske državljanke, medtem ko se lahko drugim tujim državljanom navedeno odobri na podlagi mednarodnih pogodb.

Pravna pomoč vključuje potne stroške za potovanje državljanov Evropske unije in državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju države članice, na zaslišanje, če je navzočnost stranke na zaslišanju po zakonu obvezna.

Če pravo tuje države madžarski stranki pred tujim sodiščem zagotavlja višjo raven ugodnosti, kot je oprostitev plačila predujma za stroške postopka v posamezni zadevi, je treba ta ugodnejša pravila uporabiti med zaslišanjem tuje stranke v pravnem postopku pred madžarskim sodiščem.

Glej tudi temo [Pravna pomoč](#).

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

Praviloma se tožba uradno šteje za vloženo, ko tožbeni zahtevek prispe na sodišče in ga sodna pisarna evidentira. Če je komuniciranje elektronsko, se mora praviloma za tožbo šteti, da je bila vložena, ko informacijski sistem pošlje potrdilo o prejemu.

Vprašanje, kdaj se tožba uradno šteje za vloženo, je še zlasti pomembno v zadevah, v katerih je predpisan rok za vložitev tožbe. Taki roki se razlikujejo glede na čas trajanja in pogoje, pod katerimi se tožbe štejejo za pravočasno vložene.

V zvezi s procesnimi roki je v zakoniku o civilnem postopku navedeno, da posledice zaradi zamujenega roka ne nastopijo, če se vloga pošlje sodišču s priporočeno pošto najpozneje na zadnji dan roka. Če je komuniciranje med postopkom elektronsko, posledice zaradi zamujenega roka, določenega v dnevih, delovnih dnevih, mesecih ali letih, ne nastopijo, če se vloga pošlje sodišču elektronsko v skladu z zahtevami IT najpozneje na zadnji dan roka. Če zakon ne določa drugače, to pravilo ne velja pri izračunu zakonitega roka za vložitev tožb. Tožbe se štejejo za pravočasno vložene, če prispejo na sodišče najpozneje na zadnji dan roka, določenega za vložitev tožb.

Tožbe, vložene po roku, sodišče zavrže. Sodišče vložniku vroči sklep o zavrženju tožbe in toženo stranko uradno obvesti o sprejetem ukrepu. Vložnik lahko vloži posebno pritožbo zoper navedeni sklep.

O tem, kdaj se tožba uradno šteje za pravočasno vloženo, se je zato priporočljivo posvetovati s pravnim svetovalcem, odvetnikom ali uradom za pomoč državljanom.

Če lahko stranka, ki nima pravnega zastopnika, v zadevi, ki se obravnava pri okrožnem sodišču, ali delovnopravnem postopku pri upravnem in delovnem sodišču tožbo med določenimi uradnimi urami vloži ustno na zapisnik pri sodišču, ki je pristojno glede na njeno stalno prebivališče, statutarni sedež ali kraj dela, ali sodišču, ki je stvarno pristojno za obravnavanje zadeve, ji predstavnik sodišča zagotovi ustrezna navodila in jo pozove, naj brez zamud odpravi morebitne pomanjkljivosti. Sodišče sicer strank ne obvesti o samem začetku postopka. Po prejemu tožbenega zahtevka prouči, ali ta vsebuje vse predpisane elemente.

Če je tožbeni zahtevek ustrezen za sprožitev postopka, sodišče toženi stranki vroči izvod tožbe in jo hkrati pozove, naj v 45 dneh po prejemu vloži nasprotni zahtevek. Tožena stranka vstopi v postopek z vložitvijo nasprotnega zahtevka.

Sodišče obravnava začetek postopka po prejemu pisnega nasprotnega zahtevka zoper tožbo na način, ki je opredeljen v zakoniku o civilnem postopku, glede na okoliščine zadeve, nato pa konča začetno fazo in določi datum za meritorno obravnavo.

Za informacije v zvezi z možnostjo elektronske vložitve in ustrezno potrditvijo glej tudi temo [Avtomatizirana obdelava](#).

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokih za nadaljnja dejanja v postopku)?

Sodišče po prejemu tožbenega zahtevka ravna, kot je opisano v oddelku 12. Glede na okoliščine zadeve lahko stranka prejme dodatne informacije med dodatnimi pisnimi predložitvami, če so bile te naročene, ali na predobravnavnem naroku in meritorni obravnavi, odvisno od individualnih značilnosti postopka. Zadnja posodobitev: 14/10/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.